

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
економіки та підприємництва

А.А. Брояка

« 25 » серпня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Філософія»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Ради Студентського
Самоврядування факультету
економіки та підприємництва
Протокол № 1
від « 25 » серпня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
факультету економіки та
підприємництва
Протокол № 1
від « 25 » серпня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Макаров Зоріслав Юрійович, кандидат філософських наук, старший викладач кафедри Історії України та філософії, електронна адреса: makarov@vsau.vin.ua

2. Опис навчальної дисципліни

ОК 4. Філософія;

кількість кредитів ЄКТС - 5;

кількість годин - 150 годин, у тому числі 30 аудиторних годин, 120 годин самостійна робота.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання - один семестр, 1 курс, 1 семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Філософія належить до навчальних дисциплін обов'язкової компоненти, освітній компонент циклу загальної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Історія України та етнокulturологія».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Політекономія», «Теологія».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни. Освітня компонента «Філософія» спрямована на отримання здобувачами знань про основні філософські системи й концепції на основі освоєння філософського способу збагнення світу і розвитку критичного.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни - прилучити студента при знайомстві зі світом філософських систем і концепцій до філософського способу збагнення навколишнього світу, що включає різні прийоми критичного мислення.

5.3. Задачі вивчення дисципліни - сформувати та збагатити культуру мислення та світоглядну культуру студента (оперування поняттями і судженнями, визначення суттєвого, розкриття взаємозв'язків і протиріч; застосування розмаїття методологічних підходів до істини і взаємодії зі світом) та її практичне застосування у самостійних роздумах, поглядах, переконаннях; сприяти засвоєнню загальнолюдських цінностей та пріоритетів; ознайомити з

основними філософсько-теоретичними системами сучасності та в історії філософії, їх проблематикою, методами, мовою; сформувані навички критичного відношення до дійсності, виявляючи можливості, засоби та напрямки її зміни та розвитку; сприяти підвищенню творчого потенціалу особистості; зважаючи на те, що освоєння філософії багато в чому пов'язано з засвоєнням її понятійної мови, необхідно роз'яснення та засвоєння змісту ключових філософських категорій як при викладі відповідних тем, так і під час самостійного користування студентом довідковою літературою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувані такі програмні компетентності:

інтегральні компетентності - здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

програмні результати:

РН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

РН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна “Філософія” займає провідне місце в системі підготовки висококваліфікованих спеціалістів для всіх сфер суспільного життя.

Вивчення курсу “Філософія” передбачає опанування певним рівнем знань про сутність світоглядного рівня знань та його функціонування в суспільному житті. Важливо навчити студентів орієнтуватися в основних філософських школах, концепціях, історичному філософському процесі, сучасному духовному житті.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- чим відрізняється філософія від інших наук;
- в чому полягає її призначення і функції;
- матеріал програми курсу “Філософія”;
- основні віхи, ідеї та персоналії історії світової філософії;
- базовий понятійно-категоріальний апарат;

вміти:

- аналізувати соціокультурну обумовленість філософських вчень;
- бачити зв’язок філософії з актуальними проблемами суспільного життя;
- розуміти методологічне значення філософії у професійній діяльності.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Предмет і функції філософії	2	2	10
3	Філософія Стародавнього Сходу.	2	2	10
5	Філософія античного світу.	2	1	10
7	Філософія епохи Середньовіччя та Відродження.	2	1	10
9	Філософія Нового часу та Просвітництва.	1	1	10
9	Класична німецька філософія.	1	1	10
11	Некласична філософія.	1	1	10
11	Проблема буття в філософії.	1	1	10
13	Філософські проблеми відношення людини і природи.	1	1	10
13	Проблема людини у філософії.	1	1	10
15	Філософія пізнання світу.	1	1	10
15	Основні проблеми соціальної філософії.	1	1	10
Разом		16	14	120

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Порівняльна характеристика філософії і науки.	10	1-3 тижні	складання таблиці, тестування
2	Порівняльна характеристика основних шкіл давньосхідної філософії.	10	3-5 тижні	складання таблиці, тестування
3	Порівняльна характеристика основних шкіл еллінсько-римської філософії.	10	5-7 тижні	складання таблиці, тестування
4	Реалізм, номіналізм і проблема універсалій в схоластиці.	10	7-9 тижні	складання таблиці, тестування
5	Структура новоевропейських методів пізнання.	10	9 тиждень	реферат, тестування
6	Основні напрямки української філософії XIX ст.	10	10 тиждень	реферат, тестування
7	Основні напрямки сучасної зарубіжної філософії.	10	11 тиждень	реферат, тестування
8	Буття, субстанція, матерія: основні атрибути.	10	11 тиждень	реферат, тестування
9	Основні питання діалектики.	10	12 тиждень	реферат, тестування
10	Глобальні проблеми людства.	10	12 тиждень	реферат
11	Людина в дзеркалі історії.	10	13-14 тижні	реферат, тестування
12	Порівняльна характеристика понять культури і цивілізації.	10	15 тиждень	складання таблиці, тестування
Разом		120		

7. Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Бойко О. Філософія курс лекцій: У2-х ч (уклад. О.Бойко). – Суми, 2009 – Ч.1 Історія світової та Української філософії. – 112с.
2. Вступ до філософії. Історико-філософська пропедевтика. Підручник. - К., 1999
3. Горак Г. І. Философия. Курс лекций. - К., 1997
4. Горський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій. – К., 1996
5. Гусев В.І. Вступ до метафізики: Навч. посібник. – К., 2004
6. Історія філософії України. Хрестоматія. Навчальн. посібник. – К., 1993.
7. Історія філософії: підручник для вищої школи. – Х., 2003
8. Макаров З. Ю. Філософія. Ч. 1. Історія розвитку філософської думки: навч. пос. – Вінниця, 2020.
9. Мир філософії: Книга для читання. В 2-х частинах. - М., 1991.
10. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії. Онтологія людини. - К., 1995

11. *Петрушенко В.Л.* Філософія: [підручник]. - Львів, 2011.
12. *Присухін С.* Філософія [навчальний посібник]. – К., 2008.
13. *Радугин А.А.* Філософія: Курс лекцій (2-е изд.). – М., 2001
14. *Спиркин А.* Філософія. Учебник. – М., 2000
15. *Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями.* Хрестоматія. – К., 1996
16. *Філософія. Учебник для ВУЗов (ред. В.П. Кохановский).* - Ростов-на-Дону, 1995.
17. *Філософія. Курс лекцій (ред. І. Бичко).* - К., 1993
18. *Філософія: [підручник для студентів ВНЗ]. / Губерський Л.В. та ін.* - Харків., 2018.
19. *Філософія: [навч. пос.] / За ред. І.Ф. Надольного.* – К., 2002.
20. *Філософія. Підручник (ред. Г. Заїченко).* - К., 1995.
21. *Філософія. Підручник (ред. М.І. Горлач та ін.).* 2-е вид. - Харків, 2000
22. *Філософія: Підручник (Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін.).* - К., 2001
23. *Філософія: Світ людини. Курс лекцій: Навч. посібник / В.Г. Табачковський, М.О. Булатов та ін.* – К., 2004
24. *Філософський енциклопедичний словник / ІФ ім. Г.С. Сковороди; гол. ред. В.І. Шинкарук.* - К., 2002.
25. *Хрестоматія по истории философии (западная философия).* – М., 2001
26. *Щерба С.* Філософія . Підручник / .Щерба. – К.: Кондор, 2007
27. *Ярошовець В.* Історія філософії. Підручник / В.Ярошовець, І. Бичко, В. Бугров та інш.; за ред. В.Ярошовиця. – К.: Центр Учбової літератури, 2010 – 648 с.

Допоміжна

1. *Андрущенко В.П.* Історія соціальної філософії: (Західноєвропейський контекст); [підруч. для студ. ВНЗ]. – К., 2000.
2. *Асмус В. Ф.* Античная философия. – М., 1978.
3. *Бичко А.К.* Історія філософії. Навчальн. посібник. – К., 2001.
4. *Бубер М.* Проблема человека // Два образа веры. – М., 1995.
5. *Булатов М.О., Малеев К.С., Загороднюк В.П., Солонько Л.А.* Філософія ноосфери. – К., 1995.
6. *Виндельбанд В.* История древней философии. – К., 1995.
7. *Вундт В.* Введение в философию. – М., 2001.
8. *Гільдебранд фон Д.* Що таке філософія; [пер. з англ.]. - Львів., 2008.
9. *Горфункель А.Х.* Філософія зпохи Возрождения. – М., 1980.
10. *Діденко В.Ф.* Філософія: Проблеми, категорії, теорії. Навч. посібник. – К., 1996.
11. *Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей.* В 4-х т. / пер. з фр. – К.: Дух і Літера. 2009.

- 12.Индийская философия: Энциклопедия / Отв. ред. М.Т. Степанянц. - М., 2009.
- 13.Канке В.А. Основные философские направления и концепции науки. Итоги XX столетия. – М., 2000.
- 14.Коплстон Ф. Історія середньовічної філософії. – К., 1997.
- 15.Кочергин А.Н. Философский лабиринт. – М., 1992.
- 16.Краткая философская энциклопедия. – М., 1994.
- 17.Крічлі С. Вступ до континентальної філософії; [пер. з англ.]. К., 2008.
- 18.Курбатов В.И. Философия в парадоксах. – Р.-на-Д., 1995.
- 19.Лук'янець В.С., Соболев О.М. Філософський постмодерн: Навчальн. посібник. - К., 1998
- 20.Мотрошилова Н.В. Рождение и развитие философских идей. – М., 1991
- 21.Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах.- К., 1997
- 22.Ортега-і-Гасет Х. Бунт мас //Хроніка 2000. 1995. №1-2.
- 23.Основы онтологии. Учебное пособие (ред. Ф.Ф. Вякерева и др.). – СПб.,1997
- 24.Пассмор Д. Сто лет философии. – М., 1998
- 25.Рассел Б. Історія Західної філософії. – К., 1995.
- 26.Рассел Б. Человеческое познание. – К., 1997.
- 27.Реале Д., Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней. В 4-х тт. – СПб.,1997.
- 28.Скратон Р. Коротка історія новітньої філософії. – К., 1998.
- 29.Современная западная философия. Словарь.- М.,1991.
- 30.Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія: навч. пос. / упорядники В.В.Лях, В.С. Пазенюк. – К., 1996.
- 31.Татаркевич В. Історія філософії. В 3-х тт. - Львів, 1999.
- 32.Тойнбі А. Дослідження історії. У 2-х т. - К., 1995.
- 33.Философская энциклопедия в 5-ти тт. – М., 1960-1970.
- 34.Философская энциклопедия. В 4-х. Тт. – М., 2000-2001.
- 35.Фрейд З. Психология бессознательного. – М., 1989.
- 36.Хамітов н. Історія філософії. Проблема людини та її меж: навч. пос. Хамітов та ін. – К., 2006.
- 37.Хюбнер А. Мыслители нашего времени: Справочник по философии Запада XX века. – М., 1994.
- 38.Человек и общество (философия): Словарь-справочник. – Р.-на-Д., 1996
- 39.Читанка з історії філософії у 6 книгах. Книга 6. Зарубіжна філософія XX століття. – К.,1993.
- 40.Ясперс К. Психологія світоглядів. – К., 2009.
- 41.Ящук Т.І. Філософія історії: Курс лекцій. Навч. посібник. – К., 2004.

1. Тестові завдання з Філософії (внутрішній сайт ВНАУ).
2. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ).

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль - загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних занять - 60 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін., індивідуальні завдання, розв'язування задач та ін.); рубіжний контроль (колоквіум у формі тестування) - 10 балів; підсумковий контроль, (екзамен в усній або тестовій формі) - 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до заліку не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи (колоквіуму).

Визнання результатів набутих у неформальній/інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

9. Політика навчальної дисципліни

Дисципліна передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.